

تحلیلی بر مبلمان شهری

www.ketab.ir

نویسنده:

مهندس محمد مراد شهریاری

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

سرشناسه: شهریار، محمدمراد، ۱۳۴۸ -

عنوان و نام پدیدآور: تحلیلی بر مبلمان شهری/نویسنده محمدمراد شهریار.

مشخصات نشر: اهواز: پژوهندگان راه دانش، ۱۳۹۵. مشخصات ظاهری: ۱۶۳ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۴۵-۱۳۱-۵ ریا ۱۵۰۰۰۰ وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۵۷.

موضوع: مبلمان فضاهای باز — ایران — اهواز

موضوع: Outdoor furniture -- Iran -- Ahwaz

موضوع: زیباسازی شهری — ایران — نمونه پژوهی

موضوع: Urban beautification -- Iran -- Case studies

رده بندی کنگره: ۱۳۹۵ ش ۲ م ۵ / ۱۹۷ TT

رده بندی دیویی: ۶۸۴/۱۸

شماره کتابشناسی ملی: ۴۴۸۵۴۷۰

اشارات پژوهندگان راه دانش

ناشر: پژوهندگان راه دانش

شماره نشر: ۱۱۳۰

نام کتاب: تحلیلی بر مبلمان شهری

نویسنده: مهندس محمدمراد شهریار

تیراژ: ۱۰۰۰

نوبت چاپ: اول

چاپ: تورنگ

حروفچینی و صفحه آرایی: گرافیک جوانه

چاپ اول: ۱۳۹۵

سایز: وزیری

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۴۵-۱۳۱-۵

قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

www.ketab.ir/pajo

حق چاپ و نشر محفوظ است.

طبق قانون حقوق نویسندگان و مصنفان هر گونه کپی برداری به هر روش پیگرد قانونی دارد.

۹۱۲۸۸۸۴۹۶۹ - ۶۶۱۲۰۵۵۴

تهران: خیابان ۱۶ آذر شمالی، ساختمان بعثت، طبقه سوم

۹۱۶۱۱۸۵۱۱۸ - ۳۳۲۰۲۸۰۲ - ۳۳۲۱۹۲۰۲

اهواز: خیابان نادری شرقی، نبش خیابان کرمی خراط

فهرست مطالب

۱۱	مقدمه
۱۵	فصل اول: بافت نظری
۱۷	تعریف و مفهوم خدمات شهری
۱۹	تعریف و مفهوم مربوط به مبلمان شهری
۱۹	مبلمان شهری چیست؟
۲۲	تاریخچه مبلمان شهری
۲۴	معیارهای انتخاب مبلمان شهری
۲۶	لیست مبلمان شهری
۲۶	۱- اطلاع رسانی
۲۸	۲- سرپناه
۲۸	۳- تغذیه و توزیع
۲۹	۴- تزئینی
۲۹	۵- روشنایی
۳۰	۶- نقل و انتقال
۳۰	۷- تخلیه و جمع آوری
۳۱	۸- موانع و راه بند
۳۱	۹- عمومی
۳۲	مبلمان و تجهیزات شهری
۳۲	المان‌های شهری

۳۴	نقش توسعه مبلمان و تجهیزات شهری بر هویت شهرها و شهرسازی
۳۶	شهروندان و مبلمان شهری
۳۷	فضای شهر و چیدمان شهری
۴۰	انواع مبلمان شهری و عناصر تشکیل دهنده آن
۴۰	کیوسک تلفن
۴۱	آبخوری
۴۲	فواره، آب‌نما
۴۳	
۴۴	نیمکت
۴۵	علایم و ایستگاه در سطح شهر (بیلبرد تبلیغاتی)
۴۶	سطح‌های زیاده
۴۸	سنگ فرش (کف پوش)
۴۹	حفاظت پیرامون درختان
۴۹	تیرک‌ها
۵۰	نرده‌ها
۵۱	دیوارها
۵۲	شیر آتش‌نشانی
۵۲	میدان
۵۳	گلدان‌ها
۵۴	ایستگاه اتوبوس
۵۵	نورپردازی

۵۷ فصل دوم: بررسی ویژگی‌های طبیعی و اجتماعی شهر اهواز

۵۹	بخش اول: موقعیت جغرافیایی شهر اهواز
۵۹	موقعیت ریاضی
۵۹	موقعیت نسبی

۶۰	ویژگی های اقلیمی شهر اهواز
۶۱	دما
۶۳	بارش
۶۶	تعداد روزهای یخبندان
۶۷	جریانات باد
۷۰	رطوبت
۷۲	ساعات آفتابی
۷۴	ویژگی های زمین شناسی
۷۵	ویژگی های هیدرولوژی
۷۵	منابع آب سطحی
۷۶	منابع آب های زیرزمینی
۷۷	سابقه تاریخی شهر اهواز
۸۲	تحولات و ویژگی های جمعیت
۸۲	تغییرات و تحولات جمعیتی شهرستان اهواز از سال ۱۳۳۵ تا ۱۳۹۰
۸۴	بعد خانوار
۸۵	ویژگی های اقتصادی شهر
۸۶	بخش های عمده فعالیت
۸۸	ویژگی های کالبدی شهر اهواز در دوره ۱۳۸۵ - ۱۳۳۵
۸۸	ساخت و بافت کالبدی
۹۰	شکل گیری شهر اهواز و توسعه کالبدی آن از ۱۳۴۵ تا ۱۳۵۵
۹۲	مرحله دوم توسعه کالبدی شهر اهواز (۶۵-۱۳۵۵)
۹۴	مرحله سوم توسعه کالبدی شهر (۷۵-۱۳۶۵)
۹۶	مرحله چهارم توسعه کالبدی شهر (۸۵-۱۳۷۵)
۹۹	بررسی وضعیت مبلمان شهری موجود
۱۰۰	ایستگاه اتوبوس

۱۰۲	پساده‌رو
۱۰۴	تابلوهای مشاغل - تبلیغاتی - خیابان‌ها
۱۰۶	کیوسک مطبوعاتی
۱۰۷	تلفن عمومی
۱۰۹	صندوق صدقات - صندوق پست
۱۰۹	سطل زباله
۱۱۱	روبنایی معابر
۱۱۲	نمک

۱۱۵	فصل سوم: تدریه و تحلیل داده‌ها
۱۱۷	مقدمه
۱۱۷	مشخصات فردی پاسخ‌گویان
۱۱۷	وضعیت سنی
۱۱۹	وضعیت جنسیت
۱۲۰	وضعیت تاهل
۱۲۱	وضعیت تحصیلات
۱۲۲	وضعیت شغل
۱۲۳	وضعیت درآمد
۱۲۴	وضعیت مالکیت مسکن
۱۲۹	بررسی وضعیت مبلمان شهری محدوده شهر اهواز از نظر تعداد
۱۳۱	بررسی وضعیت مبلمان شهری محدوده شهر اهواز از نظر ایمنی و دوام
۱۳۳	بررسی وضعیت مبلمان شهری محدوده شهر اهواز از نظر سطح استاندارد
۱۳۵	بررسی وضعیت مبلمان شهری محدوده شهر اهواز از نظر زیبایی شناختی بصری
۱۳۷	بررسی وضعیت مبلمان شهری محدوده شهر اهواز از نظر حسن تعلق مکانی
۱۳۸	بررسی وضعیت مبلمان شهری محدوده شهر اهواز از نظر تناسب با فرهنگ محلی

بررسی وضعیت سوال طرح ایده‌ی شما در مورد مبلمان شهری چیست؟ ۱۴۰

بررسی وضعیت سوال طرح ایده‌ی شما برای روشنایی مبلمان شهری محله چیست؟ ۱۴۲

بررسی وضعیت سوال طرح ایده‌ی شما در مورد ایستگاههای اتوبوس موجود در منطقه چیست؟ ۱۴۳

بررسی وضعیت سوال طرح ایده‌ی شما در مورد زیبایی و اندازه تابلوهای واحدهای تجاری در منطقه چیست؟ ۱۴۴

یافته‌های تحلیل اول ۱۴۶

جانمایی مبلمان و تجهیزات شهری فضاهای عمومی شهر اهواز ۱۴۶

یافته‌های تجاری در تجهیزات مبلمان شهری در شهر اهواز با شرایط اقلیمی منطق ۱۴۸

فصل چهارم: سخن آخر ۱۵۱

جانمایی مبلمان و تجهیزات شهری فضاهای عمومی شهر اهواز ۱۵۳

تجهیزات مبلمان شهری با شرایط اقلیمی منطقه ۱۵۴

جمع بندی و نتیجه گیری ۱۵۶

منابع و مآخذ ۱۵۹

بارزترین تحول جوامع بشری در طی قرن اخیر تمرکز خارق العاده جمعیت در مناطق شهری می‌باشد. بدین ترتیب که در اوایل قرن بیستم، تنها ۱۰ درصد از جمعیت جهان در مناطق شهری زندگی میکردند که این رقم در سال ۲۰۱۰ به ۵۰ درصد بالغ شده و پیش بینی میشود تا سال ۲۰۲۵ این رقم به ۶۵ درصد افزایش یابد بنابراین اهمیت توجه به برنامه‌ریزی شهری روز به روز نمایان‌تر می‌شود.

تجهیزات مورد استفاده در خیابان‌های شهری یا اصطلاحاً مبلمان شهری، از اجزای ضروری زندگی نایزده شهرها به شمار می‌روند. در این مطالعه تلاش بر این است تا ضمن شناسایی نقاط ضعف و قوت مبلمان شهری از نظر طراحی، ساخت، مکان‌یابی، نصب، دشر جانمایی مبلمان شهری در افزایش و یا کاهش میزان رضایتمندی شهروندان مورد بررسی و تحلیل قرار گیرد.

مبلمان شهری از جمله مؤلفه‌های مطرح در طراحی و برنامه‌ریزی شهری و به‌عنوان جزئی از کل شهر تعریف‌کننده هویت و روانه شهر و از اصلیت‌ترین ابزارهای ارتباط مدیریت شهری با شهروندان است که وظایفی چون تعیین جهت و ارائه اطلاعات به شهروندان، ارائه مقررات، حفاظت، استراحت و... را برعهده دارند^۱.

اهمیت این مقوله در دنیای شهرنشین کنونی، تا حدی است که از تمامی گروه‌ها و تخصص‌ها در زمینه تأمین و طراحی مبلمان شهری، جهت برقراری

آسایش و آرامش شهروندان کمک گرفته می‌شود. در این میان شهرداری‌ها به عنوان مدیر و مرجع اصلی هماهنگ کننده اداره امور شهر^۱ نقش بسیار مهمی در رفع کمبودها و مشکلات شهری، جلب رضایت شهرنشینان و افزایش کیفیت زندگی آنان از طریق تأمین حداقل نیازمندیهای شهروندان، همچون ایجاد مبلمان مناسب شهری دارند. ولی امروزه شرایط نامناسب زندگی بیش از یک/ششم از جمعیت ایران که از کیفیت، شرایط و امکانات زندگی خود رضایت ندارند، نشان از ضعف و یا ناکارآمدی مدیریت شهری در تأمین امکانات مورد نیاز شهروندان از جمله مبلمان شهری دارد. مسئله ای که متأسفانه در غالب موارد بدون نیازسنجی شهروندان و توجه به عدم مللوب برنامه ریزی شهری در ایران، غافل مانده و آنرا همچون اقدامی غیر ضروری، حواشی یا ناخواسته کنار گذاشته است. چنین شرایطی که در غالب این کشورها جهان سوم از جمله کشور ایران قابل مشاهده میباشد، زمینه مطالعه جدی مدیران، طراحان و برنامه ریزان شهری را فراهم نموده است.^۲

بروز مشکلات در فقدان مبلمان شهری مناسب که یکی از ویژگیهای کیفی شهرها به شمار می‌آید ناشی از توجه به بعد کمی شهرهاست که آن هم منبعث از مشکلات اقتصادی و اجتماعی مختلف و رشد کمی جمعیت شهرها می‌باشد. حال این مشکلات کیفی در شهرهای جهان بویژه شهرهای که حاصل توجه به رشد کمی شهرها می‌باشد منجر به بروز مشکلاتی از جمله فقدان تجهیزات مناسب شهری و عدم استقرار و مکان یابی مناسب آنها شده است به دنبال این مساله، بروز

۱. سعیدنیا، ۱۳۸۳.

۲. سعیدنیا، ۱۳۸۳.

خسارت این تجهیزات سلامت و امنیت شهروندان را در شرایط عادی یا بحرانی تهدید می‌کند.

این روزها نقش مبلمان شهری در خدمت‌رسانی به شهروندان هر شهر بر کسی پوشیده نیست؛ به طوری که در بسیاری از موارد برای پاسخ‌گویی به نیاز شهروندان در امر خدمات شهری، دقت فدای سرعت شده و حفظ هویت و زیبایی، به ویژه در مبلمان شهری، قربانی نیازهای مقطعی و نسنجیده‌ی روزمره‌ی شهر می‌شود. این پژوهش به میزان رضایتمندی شهروندان از وضعیت مبلمان شهری در محدوده «زیتون کارمندی شهر اهواز» در برآورده نمودن نیاز شهروندان و همچنین چالش‌های موجود در مبلمان شهری اهواز با توجه به وضعیت اقلیمی می‌پردازد. روش کار و تحقیق در این کار پژوهشی بر پایه مطالعات کتابخانه‌ای و استفاده از منابع است که همگی حاصل مطالعات میدانی و مبتنی بر روش‌های علمی است.